

МОНГОЛ УЛСЫН
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН
САЙДЫН ТУШААЛ

2021 оны 02 сарын 10 өдөр

Дугаар 8/22

Улаанбаатар хот

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх
асуудлын хүрээний “2021-2024 оны үйл
ажиллагааны стратеги төлөвлөгөө”
батлах тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1 дэх хэсэг, Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”-ын 2.2 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний “2021-2024 оны үйл ажиллагааны стратеги төлөвлөгөө”-т хавсралтаар баталсугай.

2.Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний “2021-2024 оны үйл ажиллагааны стратеги төлөвлөгөө”-ний хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга, агентлаг, байгууллагын дарга нарт даалгасугай.

3.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дэд сайд /С.Баатаржав/-д үүрэг болгосугай.

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын
2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн
1/22 дугаар тушаалын хавсралт

1119287523 ШТТ6740 8131817

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ

**ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙДЫН ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНИЙ
“2021-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”**

2021 ОН

ГАРЧИГ

НЭГ.НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ	3-8
ХОЁР.МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ	9-10
ГУРАВ.АЛСЫН ХАРАА	11
ДӨРӨВ.ЭРХЭМ ЗОРИЛГО	11
ТАВ.ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ	12-14
ЗУРГАА.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО	15-16
ДОЛОО.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГЫГ ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, СУУРЬ БОЛОН ЗОРИЛТОТ ТҮВШИН, СТРАТЕГИ	17-36
НАЙМ.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА САЛБАР, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА, ЗУРАГЛАЛ	37
ЕС.ХАВСРАЛТ	38

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

ЗГХЭГ	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар
ХЗДХЯ	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам
ЗХХАХБХ	Захиргааны хэм хэмжээний актын хяналт, бүртгэлийн хэлтэс
ЭЗХ	Эрх зүйн хэлтэс
ХОТХ	Хөрөнгө оруулалт, төлөвлөлтийн хэлтэс
ЦЕГ	Цагдаагийн ерөнхий газар
ХХЕГ	Хил хамгаалах ерөнхий газар
ШШГЕГ	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар
УБЕГ	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
АЕГ	Архивын ерөнхий газар
ГИХГ	Гадаадын иргэн, харьяатын газар
ШШҮХ	Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэн
ДХИС	Дотоод хэргийн их сургууль
ХЗҮХ	Хууль зүйн үндэсний хүрээлэн
ХЗТТ	Хууль зүйн туслалцааны төв
ТТАХНЭ	Төрийн тусгай албан хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг
ОӨГ	Оюуны өмчийн газар
МУГХУСА33	Монгол Улсад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл
МХХ	Монголын хуульчдын холбоо
МНТ	Монголын нотариатчдын танхим
МӨХ	Монголын өмгөөлөгчдийн холбоо
ТЕГ	Тагнуулын ерөнхий газар
ҮЕПГ	Улсын ерөнхий прокурорын газар
ТББ	төрийн бус байгууллага
ОУБ	олон улсын байгууллага

НЭГ.НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Зорилго, зорилт. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн хандлага, 2021-2024 онд баримтлах стратегийн бодлогыг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үндсэн чиглэлийг гаргахад энэ төлөвлөгөөний зорилго оршино. Уг зорилгод хүрэхийн тулд дараах зорилтыг дэвшүүлж, төлөвлөгөөнд тусгалаа:

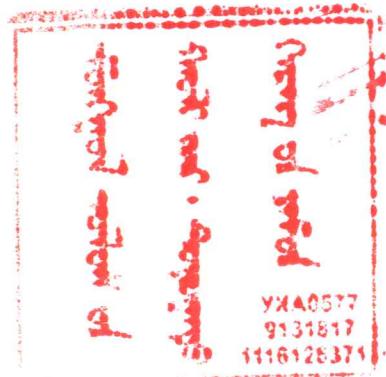
- Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний өнөөгийн тулгамдсан асуудалд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, дүн шинжилгээ хийх;
- Хуулиар олгосон чиг үүрэг, эрх хэмжээний хүрээг тодорхойлох мандатын шинжилгээ хийх, өрөнхий чиг үүрэг, үндсэн чиг үүрэг, дэд чиг үүргийг нарийвчлах;
- Эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн өнөөгийн байдалд SWOT шинжилгээ хийж, давуу болон сул талыг эрэмбэлэх;
- Эрхлэх асуудлын хүрээний стратегийн зорилт, уялдаа холбоо, нийтлэг асуудлыг судлах, хүрэх үр дүнг тооцох;
- Зорилтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, хүрэх түвшин, үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг нарийвчлах;
- Шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг тодорхойлох;
- Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангахад оролцогч талуудын бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны уялдааг харуулах.

Стратеги төлөвлөгөө боловсруулахад баримталсан зарчим. Төлөвлөгөөг “Ухаалаг” (SMART) буюу зорилго тодорхой байх (S-Specific), хэмжиж болохуйц (M-Measurable), зорилгодоо хүрч болохуйц (A-Attainable), бодитой байх (R-Relevant), цаг хугацаатай байх (T-Time based) зарчмуудыг агуулсан байхаар боловсруулахыг зорьсон.

Төлөвлөгөөний хамрах хүрээ. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний яам, агентлаг, байгууллагын үйл ажиллагааг нэгдмэл байдлаар төлөвлөн 2021-2024 онуудад хэрэгжүүлэхээр тодорхойлов.

Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлснээр хүрэх үр дүн. Энэхүү төлөвлөгөө нь Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний яам, агентлаг, байгууллагын үйл ажиллагааг хооронд нь цогц байдлаар уялдуулан төлөвлөсөн баримт бичиг юм.

Уг төлөвлөгөө амжилттай хэрэгжсэнээр эдийн засгийн өсөлтийг дэмжсэн эрх зүйн шинэтгэл гүнзгийрч, мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөц бүрэлдэн, цахим засаглалыг хөгжүүлэх замаар хүн, нийгмийн амар тайван, аюулгүй байдал хангагдана.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яам болон түүний харьяа агентлаг, байгууллагууд нь Монгол Улсын **1 сая 566 мянган км²** газар нутагт, нийт **8252.658** км урт хилийн шугамын дагуу, үүнээс хуурай газраар **7351.6** км, усаар **901.058** км, ОХУ-тай **3543** км, БНХАУ-тай **4709.658** км хиллэдэг хилийн шугам, Монгол Улсын **21** аймаг, **329** сум, **9** дүүрэгт үйл ажиллагаагаа явуулдаг нь энэ салбарын цар хүрээ өргөн, эрхлэх асуудал нь Монгол Улсын газар нутгийг бүрэн хамарсан байдгийн илэрхийлэл юм.

Зураг. Монгол Улсын газар нутгийн хэмжээ, хилийн шугамын урт

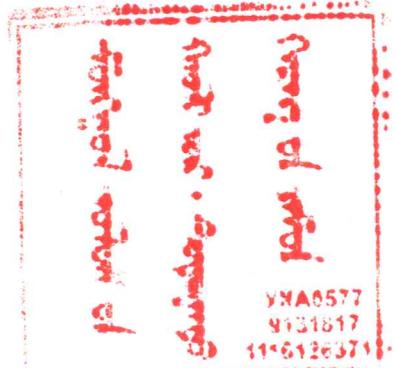

Хилийн шугамын урт - **8252.658** км

Өргөн уудам нутаг дэвсгэрийг хамарсан тус салбарын стратеги төлөвлөгөөг боловсруулахад дэлхий нийтийн хөгжлийн чиг хандлага, туршлагыг судлах, хүртээмжтэй өсөлт, тасралтгүй хөгжилд чиглэсэн зорилтот түвшин, хүрэх үр дүнг тооцлоо. Бодлогын зорилт, үйл ажиллагааг тодорхойлоходоо ач холбогдоор нь эрэмбэлэн, хэрэгжүүлэхэд гарч болох саад бэрхшээлүүдийг урьдчилан тооцож, хариу авах арга хэмжээг судалж, төлөвлөгөөнд тусгах зэрэг арга зүйг баримталсан болно. Үүнийг олон улсад хувилбарт төлөвлөлт (scenario planning)-ийн арга гэдэг.

Эрхлэх асуудлын хүрээний цар хүрээ, газар нутгийн хэмжээ, нутаг дэвсгэрийн онцлог, тархалт, нягтрал, байгаль цаг уурын байдал, нийгэм, эдийн засаг, улс төр, олон улсын чиг хандлага зэргээс хамаарч салбарын өмнө тулгарсан асуудлыг шийдвэрлэх арга зам нь төлөвлөлт юм.

Стратеги төлөвлөгөөг оновчтой, бодитой боловсруулахын тулд бид салбарын өмнө тулгамдсан асуудлыг дараах байдлаар тодорхойлж, ач холбогдлын зэрэглэлээр нь эрэмбэлэв.

1.1. САЛБАРЫН ӨМНӨ ТУЛГАМДСАН АСУУДЛУУД

Тулгамдсан асуудлуудын эрэмбэз:		
Нэн их	Их	Дунд
НЭГЦАГДАА, ДОТООДЫН ЦЭРГИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд мэдээллийн дэвшилтэй техник, технологийг өргөнөөр нэвтрүүлэх, ашиглах нөхцөл бүрдүүлэх	Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааг шуурхай, хүртээмжтэй хүргэх, дэлхийн өндөр хөгжилтэй орны жишигт хүргэхэд чиглэсэн хөгжлийн зорилго, зорилтыг төлөвлөж, тодорхойлох	Гэмт хэрэг, зэрчлээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, таслан зогсох ажилд орчин үеийн менежментийн хэлбэр нэвтрүүлэх асуудлыг шийдвэрлэх
ХОЁР.УЛСЫН ХИЛ ХАМГААЛЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Шинээр хилийн анги, салбар байгуулж, хилийн хэсгийг хуваан хариуцуулж, хил хамгаалалтын нягтралыг нэмэгдүүлэх асуудлыг шийдвэрлэх	Улсын хил хамгаалалтад нисгэгчгүй нисэх хэрэгслийг ашиглах телекамерын хяналтад хамруулах ажлыг зохион байгуулах	Үүрэн холбооны сүлжээ нэвтэрсэн газруудад мобайл VPN, сүлжээгүй газар өөрийн бие даасан шилэн кабель, радио релейн станцуудаар хилийн анги, салбаруудыг холбох
ГУРАВ.ШУУХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Сургалт, хүмүүжлийн тусгай байгууллагын цогцолборыг шинээр барих	Орон нутагт шаардлага хангасан баривчлах байрыг үе шаттайгаар шинээр барих	Иргэний, захиргааны шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа, эрүүгийн хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа, байгууллагын эрх зүйн байдлын зохицуулалтыг төрөлжүүлэн хуульчлах эсэх асуудлыг нэг мөр шийдвэрлэх
ДӨРӨВ.УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэхтэй холбоотойгоор иргэн, хуулийн этгээдийг танихад Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн хэрэгжилт, тоон гарын үсгийн хэрэглээ хангалтгүй	Улсын бүртгэл хөтлөхөд шаардлагатай мэдээллийг төрийн байгууллагуудын мэдээллийн сангаас авах боломж бүрдээгүй	Засаг захиргааны нэгжид сууриссан хаягжилт нь нэгдсэн стандарт системгүй, ойлгомжгүй байгаа нь орчин үеийн бизнесийн болон төрийн үйлчилгээний шаардлага хангахгүй
ТАВ.АРХИВЫН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Төрийн архивууд архивын баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлэх боломж бүрдээгүй	Мэргэжлийн боловсон хүчинийг бакалаврын түвшинд бэлтгэх тогтолцоо бүрдээгүй	Төрийн 37 архивын 32 нь архивын зориулалтын байргүй, хадгаламжийн сангийн багтаамж багатай
ЗУРГАА.ГАДААДЫН ИРГЭН, ХАРЬЯАТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Гадаадын иргэдэд хяналт тавих механизм хангалтгүй	Хилийн боомт, орон нутаг дахь албан хаагчийн ажиллах, амьдрах нөхцөл хангалтгүй	Хилийн боомт, хил хяналтын байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, ахуй нөхцөлийг хангасан төрийн нэгдсэн бодлого байхгүй
ДОЛОО.ОЮУНЫ ӨМЧИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Оюуны өмчийн эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох шаардлага үүссэн.	Жижиг, дунд болон хөнгөн, хүнд үйлдвэр, үйлчилгээний салбарын шинийг санаачлагч, зохион бүтээгчид шинийг санаачлах, оюуны өмчийг ашиглах, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах таатай орчныг бүрдүүлээгүй.	Оюуны өмчийн талаарх олон нийтийн мэдлэг, боловсрол хангалтгүй, оюуны өмчийг хүндлэх соёл нэвтрээгүй.
НАЙМ.ШУУХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЧИГЛЭЛЭЭР		
Шүүхийн шинжилгээ хийхтэй холбогдон үүсч байгаа харилцааг цогц байдлаар шийдвэрлээгүй	Гэмт хэргийн гаралтыг илрүүлэх, шинжилгээ хийх зориулалт бүхий техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлийг тогтмолжуулаагүй	Хүний нөөц хангалтгүй буюу шинжээчийн орон тоо бага, нэг шинжээчид ногдох шинжилгээ, ажлын ачаалал их
ЕС.ДОТООД ХЭРГИЙН ИХ СУРГУУЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Хууль зүйн сайдын 2016 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/119 дүгээр тушаалаар баталсан Хууль сахиулахын их сургууль /хуучнаар/-ийн	Сургалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд чанарыг эрхэмлэн шинэчлэл хийх, байгууллагын үнэт зүйл болох багш, судлаачдыг хөгжүүлэх, судалгаа хийх, сургалт явуулах арга зүй, чадавхыг сайжруулах, суралцаачдын эзэмших цогц чадамжийн түвшинг дээшлүүлэх, их сургуулийн хотконд ажиллах,	УХА0577 9131517 1116126371

хөгжлийн стратеги хөтөлбөр /2016-2025 он-/ийг шинэчлэх шаардлага үүссэн.	суралцах, хөгжих бүх талын хэрэгцээг хангасан таатай орчин нөхцөл бүрэн бүрдээгүй	
АРАВ.ХУУЛЬ ЗҮЙН ТУСЛАЛЦАА УЗҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР		
Эрүүгийн хэргийн хохирогч болсон хүүхэд, төлбөрийн чадваргүй хохирогч, иргэний, захиргааны хэргийн зарим оролцогчид үнэ төлбөргүй хууль зүйн туслалцааг үзүүлж эхлээгүй.	Төрийн албандаа ажиллаж байгаа бусад албан хаагчийн адил улсын өмгөөлөгчийн эрх зүйн байдал, нийгмийн баталгааг тодорхой болгоогүй	Төлбөрийн чадваргүй яллагдагчид үзүүлэх хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдын ажиллах орчин, нөхцөл тааруу.
АРВАН НЭГ.ХУУЛЬ ЗҮЙН ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭНГИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР		
Салбарын хэмжээний эрдэм шинжилгээний байгууллагад албан хаагчдыг тогтмол сургах, гадаадын ижил төстэй ўйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудад судалгаа хийлгэх бодит хэрэгцээ, шаардлага тулгарсан.	Монгол Улсын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа эрх зүйн актын нэгдсэн сан бүхий хууль, эрх зүйн мэдээллийн нэгдсэн систем www.legalinfo.mn цахим хуудсыг орчин үеийн технологийн хөгжилд нийцүүлэн шинэчлээгүй.	Захиргааны ерөнхий хуулиар захиргааны хэм хэмжээний актыг улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэснээс хойш 10 хоногийн дотор “Захиргааны хэм хэмжээний актын эмхэтгэл”-д нийтлэх үүрэг хулээсэн ба үйлдвэрт хэрэглэгдэж байгаа оффсет машины ашиглалтын хугацаа дуусч цаашид засвар авах боломжгүй болсон.
АРВАН ХОЁР.ТӨРИЙН ТУСГАЙ АЛБАН ХААГЧДЫН НЭГДСЭН ЭМНЭЛГИЙН ТАЛААР		
Эмч, эмнэлгийн ажиллагдын нийгмийн баталгаа хангалтгүй, цалин бага байгаа зэрэгээс шалтгаалж тогтвортой суурьшил муу.	Санхүү, эдийн засгийн боломж, материаллаг бааз дутагдалтай, эмнэлгийн төсвийн зардалд сургалт, судалгааны төсөв тусгагдаагүй.	Төгсөөд гарсан эмч мэргэжилтнүүдийн ажилдаа эзэн болох, богино хугацаанд амжилт бүтээл гаргах, бүтээлч сэтгэлгээ өрнүүлэх асуудал нийгмийн өнөөгийн шаардлагаас хоцрогдсон.

1.2. СТРАТЕГИ БОЛОВСРУУЛАХ ХЭРЭГЦЭЭ, ШААРДЛАГА

Хурдацтай хувьсан өөрчлөгдөж байгаа нийгмийн хэрэгцээ, шаардлагын дагуу Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний ўйл ажиллагааны стратегийн зорилго, зорилт, ач холбогдол өөрчлөгдөж байна. Хөгжлийн шаардлагад нийцүүлэн ўйл ажиллагаагаа эрчимжүүлэх, чадавхыг бэхжүүлэх, эрх зүйн таатай орчныг бий болгох дараах хэрэгцээ, шаардлага үүссэн байна:

Шүүх эрх мэдлийн шинэтгэлийн хүрээнд: Шүүхийн бие даасан, шүүгчийн хараат бус байдлыг бэхжүүлэх, шүүхийн ўйлчилгээг хүртээмжтэй болгох, улмаар иргэний шударга шүүхээр шүүлгэх эрхийг баталгаажуулахын тулд шүүх эрх мэдлийн байгууллагын эрх зүйн орчныг Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөд нийцүүлж, олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн боловсронгуй болгох;

Шүүхийн шийдвэр гарцаагүй хэрэгждэг байх зарчмыг хэрэгжүүлэх, түүнчлэн олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн иргэний, захиргааны хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг сайжруулах, мөн эрүүгийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хорих ял эдэлж байгаа этгээдийг нийгэмшүүлэх, Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, конвенцид нийцүүлэн хөдөлмөрийн дадалд сурган, тодорхой хэмжээний орлого олох, уг орлогоос хохирлоо барагдуулах боломжийг бүрдүүлсэн эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох.

Хувийн эрх зүйн шинэтгэлийн хүрээнд: Бизнесийг дэмжсэн төрийн бодлогыг хэрэгжүүлэх хэрэгцээнээс үүдэн хувийн эрх зүйн салбарын хуулиудыг шинэчлэх цаг тулгараад байна. 2002 онд Иргэний хууль батлагдсантай холбогдуулан хувийн эрх зүйн салбарт дагаж мөрдөж байсан хуулиудыг тухайн үед нь уялдуулан шинэчилж байсан

хэдий ч эдийн засаг, бизнес, технологийн хурдацтай хөгжил нь хувийн эрх зүйн салбарын эрх зүйн орчныг илүү боловсронгуй болгох хүлээлтийг бизнес эрхлэгчдэд үүсгээд байна.

Иймд хувийн өмч, хөрөнгө оруулалт, оюуны өмчийн эрхийн хамгаалалтыг сайжруулан бизнес эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлэх, цахим орчинд хийгдсэн гэрээ, хэлцлийг шүүхэд нотлох баримтаар тооцох, шүүхийн зарим үйл ажиллагааг цахимжуулж, баялаг бүтээгч, хувийн хэвшлийг дэмжих эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох шаардлагатай байна. Хувийн эрх зүйн чиглэлээр хийгдэх энэхүү эрх зүйн шинэтгэл нь эдийн засгийг сэргээх, өсөлтийг нэмэгдүүлэх, бизнес эрхлэлтийг дэмжих шинэтгэлийн суурь байхад томоохон түлхэц өгөх нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэгдэх юм.

Эрүүгийн эрх зүйн шинэтгэлийн хүрээнд: Эрүүгийн хууль тогтоомжийн эрх зүйн шинэчлэлийг гүнзгийрүүлж гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх тогтолцоо, бодлого, арга барилыг боловсронгуй болгох зорилгоор Зөрчлийн тухай хуулиар оногдуулах торгох шийтгэлийн хэмжээг уян хатан байдлаар зохицуулах боломжийг судалж, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;

Эрүүгийн хууль дахь зарим төрлийн гэмт хэрэг, тухайлбал, Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, Эрүү шүүлт тулгах, Хууль бусаар мөрдөн мөшгөх, Авлигын эсрэг гэмт хэргүүдэд оногдуулах ялын бодлогыг чангатгах;

Үндэстэн дамнасан, зохион байгуулалттай, авлига, албан тушаалын болон шинэ төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх, мөрдөн шалгах чиг үүрэг бүхий Мөрдөх албаны тогтолцоог боловсронгуй болгох;

Өнөөгийн хүн амын тоо, нягтрал, гэмт хэргийн гаралт, шүүхийн шинжилгээний хэрэгцээ, цар хүрээ, шинэ төрлийн болон тусгай шинжилгээний шаардлага зэргийг харгалзан шүүхийн шинжилгээний байгууллагын тогтолцоог өөрчилж, бүтэц, бүрэлдэхүүнийг нэмэгдүүлэн эрх зүйн статусыг тодорхой болгох, шинэ төрлийн шинжилгээний зохицуулалт, итгэмжилсэн шинжээчийн эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, санхүүгийн болон хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргээс учруулсан хохирол, түүнчлэн гэмт хэргийн улмаас учирсан сэтгэл санааны хохирлыг тооцох эрх зүйн орчныг тодорхой болгох;

Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэхтэй болон архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлэх, мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх эрх зүйн орчныг сайжруулах.

Бусад шинэтгэлийн хүрээнд: “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн эх газрын эрх зүйн бүлийн хэв шинж, философиid суурилсан, бусад эрх зүйн бүлийн ололт, давуу талыг нутагшуулсан, Монгол Улсын язгуур ашиг сонирхолд нийцсэн, хүний эрхийг дээдэлсэн, эдийн засгийн өсөлтийг дэмжсэн урт хугацааны хөтөлбөрийг боловсруулах;

Гэмт хэргийн хохирогч болсон хүүхдийн тэтгэмж тогтоолгохтой холбогдсон болон газар өмчлөх эрх нь хөндөгдсөн төлбөрийн чадваргүй иргэний хууль зүйн туслалцаа авах эрхийг хангах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх;

Хуульчийн мэргэжлийн шалгалт, үргэлжилсэн сургалт, хууль зүйн чиглэлийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийг зохион

байгуулах чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хуульчдын мэргэжлийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагыг бэхжүүлж, эдийн засаг, бизнесийн эрх зүйгээр мэргэшсэн хуульчдыг бэлтгэх;

Хууль тогтоомжийн төсөл санаачлах хүрээ, хязгаарыг тодорхойлж, хуулийн төслийн боловсруулалтын чанарын үр нөлөөг дээшлүүлж, хуулийн хэрэгжилтийг үнэлэх, хууль тогтоомжийг сурталчлах, эрх зүйн мэдээ, мэдээллээр хангах байнгын механизмыг бүрдүүлж, иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх;

Төрийн үйлчилгээг хүртээмжтэй, шуурхай, ил тод хүргэхэд чиглэсэн цахим шинэчлэлийг дэмжсэн эрх зүйн орчныг сайжруулах;

Үндсэн хуулийн цэцийн хараат бус, бие даасан, ил тод байдлыг хангаж, Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож Үндсэн хуульт ёс, хууль дээдлэх ёс, хүний эрхийг хангах тогтолцоог боловсронгуй болгох;

Иргэний шашин шүтэх, эс шүтэх эрх чөлөө, эвлэлдэн нэгдэх болон мэдээлэл авах эрхээ хэрэгжүүлэх хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолоор баталсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”-ын 2.2-т “Төрийн албаны тухай хуулийн 53.1-д заасны дагуу Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, яам нь тухайн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний стратеги төлөвлөгөөг, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар нь тухайн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн стратеги төлөвлөгөөг дөрвөн жилийн хугацаатайгаар боловсруулан төсвийн өрөнхийлөн захирагчаар батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.” гэж заасан.

Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл” болон 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-т тусгагдсан Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний стратегийн зорилт, арга хэмжээнүүдийг 2021-2024 онд хэрэгжүүлэх хэрэгцээ, шаардлага үүссэн.

Мөн Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2009 оны 7 дугаар сарын 15-ны өдрийн 156 дугаар тушаалаар баталсан “Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн стратеги хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлсэн хэдий ч үр дүнг нь тооцолгүйгээр Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2016 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/54 дүгээр тушаалаар хүчингүй болгож, харьяа агентлаг, байгууллагуудын стратеги төлөвлөгөөг чиглэл тус бүрээр нь баталсан байна.

Иймд эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, төрийн үйлчилгээний ил тод, хүртээмжтэй цахим засаглалыг бэхжүүлэх, хүн, нийгмийн амар тайван, аюулгүй байдлыг хангах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох зорилгоор Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын 2021-2024 оны стратеги төлөвлөгөөг боловсрууллаа.

ХОЁР МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

Монгол Улсын Засгийн газраас 2016 оны 350 дугаар тогтоолоороо баталсан “Төвлөрлийг сааруулах төрөөс баримтлах бодлого”, 2018 оны 22 дугаар тогтоолоороо баталсан “Төрийн байгууллагын чиг үүрэг дахин хуваарилах аргачлал”-ын хүрээнд хийсэн салбарын чиг үүргийн шинжилгээн дээр үндэслэн мандатын шинжилгээг хийв.

Мандатын шинжилгээгээр Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудал нь нийт 110 хууль, 24 олон улсын гэрээг хамарч байна.

Үүнээс Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд шууд хамаарах 28 хуулийн хүрээнд салбарын чиг үүргийг нарийвчлан тодорхойллоо.

Салбарын чиг үүргийг Хууль зүйн бодлого, Дотоод хэргийн бодлого гэсэн 2 ерөнхий чиг үүрэгт хувааж, үндсэн чиг үүрэг, дэд чиг үүрэг болон дараах байдлаар нарийвчлан тусгалаа.

Салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөж байгаа хуулийн тоо		110 хууль, 24 олон улсын гэрээ
Үүнээс	Тухайн салбарын хуулийн тоо	82
	Нийтлэг мөрддөг хуулийн тоо	28

Ерөнхий чиг үүрэг-1: ХУУЛЬ ЗҮЙН БОДЛОГО

Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх чиг үүрэг, оролцогчид
ҮЧҮ-1: Хууль зүйн нэгдсэн бодлого	Хууль зүйн нэгдсэн бодлогоор хангах, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх	ЗГХЭГ, яамд, агентлагууд, Захиргааны ерөнхий хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан байгууллага
	Хууль тогтоомжийг системчлэх санг эрхлэн хөтлөх, лавлагaa, мэдээллээр хангах	
	Захиргааны хэм хэмжээний актын бүртгэл, хяналтыг эрхлэх	
	Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санг эрхлэн хөтлөх, лавлагaa, мэдээллээр хангах	
ҮЧҮ-2: Олон улсын гэрээ, эрх зүй, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх бодлого	Олон талт гэрээнд нэгдэн орох, тэдгээрт дотоодын хууль тогтоомжийг нийцүүлэх арга хэмжээ авах, хоёр талт гэрээ байгуулах болон тэдгээрийн хэрэгжилтийг хангах, Засгийн газарт холбогдох арбитрын маргаанд оролцож Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, зээл тусламжийн бодлогыг хэрэгжүүлэх	ЗГХЭГ яамд, агентлаг, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллага, тэрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллага Дипломат төлөөлөгчдийн газрууд

ҮЧҮ-3: Эрх зүйн шинэлгэлийн бодлого	Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах ажлыг төлөөвлөх	ЗГХЭГ, яамд, агентлаг, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллага, төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллага, хувийн хэвшил
	Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах	
ҮЧҮ-4: Хууль зүйн туслалцаа	Төлбөрийн чадваргүй иргэдэд хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх	ХЗҮХ, ХЗТТ, МХХ, МНТ, МӨХ, орон нутгийн хууль зүйн албад
	Эрх зүйн судалгаа, сургалт, сурталчилгаа хийх	
	Хуульд заасан тусгай зөвшөөрөл олгох асуудлаарх бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулахад дэмжлэг үзүүлэх	
	Монголын хуульчдын холбоо, Монголын нотариатчдын танхим, нотариатч, орон нутгийн хууль зүйн албад, Монголын өмгөөлөгчдийн холбооны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих	
ҮЧҮ-5: Иргэний, хуулийн этгээдийн, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэл болон бусад бүртгэл	Улсын бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлж, иргэний, хуулийн этгээдийн, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг түргэн шуурхай, чанартай үзүүлэх	УБЕГ
ҮЧҮ-6: Оюуны өмч, патент, зохиогчийн эрхийн асуудал	Оюуны өмчийн эрхийг хамгаалах, бүртгэх, баталгаажуулах	ОӨГ

Ерөнхий чиг үүрэг-2: ДОТООД ХЭРГИЙН БОДЛОГО

Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх чиг үүрэг, оролцогчид
ҮЧҮ-1: Нийгмийн хэв журам сахиулах, гэмт хэрэгтэй тэмцэх, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	-Гэмт хэрэгтэй тэмцэх -Нийгмийн хэв журам, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах -Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг улсын хэмжээнд уялдуулан зохицуулах -Улсын онц чухал, тусгай объектыг хамгаалах	ЦЕГ, ГХУСАЗЗ, бүх шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ҮЧҮ-2: Улсын хил хамгаалах	-Улсын хилийн халдашгүй дархан байдлыг хангах -Монгол Улсын хилийн хууль тогтоомж, хилийн асуудлаар байгуулсан Монгол Улсын олон улсын гэрээг хэрэгжүүлэх -Хилийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, таслан зогсоох зорилгоор улсын хилийн зурvas, боомт, бүс, хил орчмын нутаг дэвсгэрт улсын хилийн болон хил орчмын дээглэмийг сахиулах, зорчигч, тэээрийн хэрэгслийг шалган нэвтрүүлэх -Цэргийн, инженер-техникийн, мэдээлэл технологийн, тагнуулын, хилийн төлөөлөгчийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	ХХЕГ, ТЕГ

ҮЧҮ-3: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх	-Эрүү, иргэн, захиргааны зөрчлийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг зохион байгуулах	ШШГЕГ, УЕЛГ
ҮЧҮ-4: Шүүхийн шинжилгээ хийх	-Эрүү, иргэн, захиргааны болон бусад хэрэг, маргааныг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад шинжилгээ хийж, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй дүгнэлт гаргах	ШШУХ
ҮЧҮ-5: Монгол Улсад орох, гарах, дамжин өнгөрөх, оршин суух, гадаадын иргэн, харьяатын асуудлыг эрхлэх	-Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль тогтоомж, дүрэм, журмын биелэлтийг зохион байгуулах -Харьяатын тухай хууль тогтоомжийн биелэлтийг зохион байгуулах	ГХЯ, ГИХГ, ХХЕГ, ЦЕГ
ҮЧҮ-6: Архивын талаар төрөөс баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх	-Монгол Улс дахь үндэсний архивын сан хөмрөгийн баримтыг бүрдүүлэх, бүртгэх, хадгалах, хамгаалах, хяналт тавих, ашиглах болон албан хэрэг хөтөлбөртэй зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах	АЕГ
ҮЧҮ-7: Салбарын албан хаагчдын боловсрол, эрүүл мэнд, хүний нөөц болон бусад нийгмийн баталгааг хангах	-Төрийн тусгай албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх -Дотоод хэргийн салбарын албан хаагчдын мэдлэг, боловсролыг дээшлүүлэх, боловсон хүчинийг бэлтгэх -Салбарын менежмент, хүний нөөцийн хөгжлийн бодлогыг бэхжүүлэх -Салбарын албан хаагчдын нийгмийн асуудал, аюулгүй байдлыг хангах нэгдсэн бодлогоор хангах	ТТАХНЭ ДХИС ХЗДХЯ ХЗДХЯ

ГУРАВ.АЛСЫН ХАРАА-VISION

Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, амар тайван, хумуунлэг нийгмийг цогцлооно.

ДӨРӨВ.ЭРХЭМ ЗОРИЛГО-MISSION

Үндэсний язгуур эрх ашиг, хүн, нийгмийн амар тайван байдлыг хадгалан хамгаалж, шударга ёс, хууль дээдлэх зарчмыг хэрэгжүүлэн, иргэн төвтэй, тэгш хүртээмжтэй төрийн үйлчилгээг үзүүлнэ.

ТАВ.ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

SWOT шинжилгээний арга зүй. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний тулгамдсан асуудал, цаашид хүрэхээр зорьж байгаа зорилго, хэрэгжүүлэх стратегийг тодорхойлохын тулд салбарын SWOT шинжилгээг холбогдох судалгаа баримтад үндэслэн дараах ерөнхий арга зүйн хүрээнд хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

Дотоод хүчин зүйл: хөрөнгө, материал, ажиллах хүч, технологи, инноваци, чадавх, менежмент зэрэг салбарын дотоод боломжийн зэрэг, сөрөг талыг нягтлан үзэж, одоогийн түвшин, цаашдын хөгжлийн хандлагыг тогтоох.

Гадаад хүчин зүйл: байгаль орчин, институц (төрийн бодлого, олон улсын болон, дотоодын хууль, журам, тогтсон заншил), дотоод, гадаад зах зээлийн төлөв байдал, өрсөлдөгч зэрэг салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх гадаад хүчин зүйлсийн таатай болон таагүй нөлөөг салбарын хэмжээнд тодорхойлох.

Салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх хамгийн чухал дотоод хүчин зүйлсийн давуу тал (Strengths-S) ба сул тал (Weakness-W), гадаад хүчин зүйлсийн боломж (Opportunities-O) ба аюул (Threats-T)-ын жагсаалтыг матрицаар нэгтгэн гаргасан.

SWOT шинжилгээний уламжлалт аргаар гадаад, дотоод хүчин зүйлсийн нөлөөллийн үзүүлэлтүүдийн тоон бус утгаар ерөнхийд нь тодорхойлдог тул учир дутагдалтай юм. Иймд SWOT шинжилгээний илүү сайжруулсан хэлбэр болох шатлан судлах буюу АНР аргыг стратеги төлөвлөлтөд хэрэглэх нь илүү тохиромжтой гэж үзэн, сонгон авлаа.

AHP (Analytic Hierarchy Process) шинжилгээ. АНР шинжилгээ нь бүтэц, удирдлага, зохион байгуулалт, технологийн хувьд хоорондоо нарийн уялдаатай процессыг тэдгээрийн уялдааг нь харгалzan хүчин зүйл тус бүрийн эцсийн үр дүнд үзүүлэх нөлөөг тоон үзүүлэлтээр зангидан илэрхийлдэг арга юм.

Салбарын хөгжилд нөлөөлөх аливаа асуудлууд хоорондоо уялдаатай гадаад, дотоод олон хүчин зүйлсээс хамаарах ба тэдгээр хүчин зүйлс нь тоон болон шинж тэмдгээр илэрхийлэгдэх бөгөөд хэмжих нэгж нь харилцан адилгүй байна. Эдгээрийг нэг хэмжүүр буюу тоон хэмжүүрт шилжүүлж, хооронд нь жиших боломжтой болгох шаардлагатай болдог. Өөрөөр хэлбэл, тоогоор үл илэрхийлэгдэх шинжтэй үзүүлэлтүүдийг тоон утгад шилжүүлж, тэдгээрийг ач холбогдоор нь эрэмбэлэхэд энэхүү аргыг хэрэглэдэг.

Тоогоор илэрхийлж, жишигдээ үнэлгээний хэр бодитой эсэхийг нийцтэй байдлын индекс буюу CI, нийцтэй байдлын харьцаа буюу CR илтгэлцүүрээр илэрхийлнэ. CR<0.1 байх нөхцөлд үнэлгээг зохистой болсон гэж үздэг.

Ийнхүү гадаад, дотоод хүчин зүйлсийг нягтлан тодорхойлж, үнэлсний үр дүнд салбарын үйл ажиллагаа бүрийн зорилго, хэрэгжүүлэх стратегийг дараах байдлаар тодорхойлно:

SO - шийдвэр: салбарын давуу талд тулгуурлан гадаад орчны таатай боломжийг дээд зэргээр ашиглах стратеги;

WO - шийдвэр: салбарын сул талыг сайжруулан гадаад орчны таатай боломжийг дээд зэргээр ашиглах стратеги;

ST- шийдвэр: салбарын давуу талд тулгуурлан гадаад орчны таагүй нөхцөлийн сөрөг нөлөөг бууруулах стратеги;

WT - шийдвэр: гадаад орчны таагүй нөхцөлд салбарын сул талаа сайжруулах замаар гарах сөрөг үр дагаврыг аль болох багасгах стратеги. Салбар тус бүрийн SWOT шинжилгээний үр дүнг доорх хүснэгтээр нэгтгэнэ.

Салбарын SWOT шинжилгээ. Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын дотоод хүчин зүйлд давуу талыг илэрхийлэх 6, сул талыг илэрхийлэх 6, гадаад хүчин зүйлсийн таатай нөхцөлийг илэрхийлэх 6, таагүй нөхцөлийг илэрхийлэх 6 гол хүчин зүйлсийг тус тус сонгож авсан.

Тус салбарын 6 чухал дотоод хүчин зүйлсээс хамгийн их нөлөөтэй нь шинэ санал, санаачилга, технологи нэвтрүүлэхдээ удаан (23.6%), алба хаагчдын ажил үүргийн хуваарь жигд бус (18.4%), стратеги төлөвлөлт хангалтгүй (18%) зэрэг хүчин зүйлс тодорхойлогдсон байна.

Гадаад 6 хүчин зүйлсээс шийдвэрлэх нөлөө үзүүлэх нь нэг алба хаагчийн буруутай үйл ажиллагаанаас салбарын нэр хүнд унах эрсдэл (23.6%), нийгмийн цахим сүлжээ хараа хяналтгүй, ташаа, худал мэдээлэл тархсанаас үүдэн гарах эрсдэл (23%), иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэг дутмаг байдаг нь үйл ажиллагаанд хүндрэл учруулдаг (18%) зэрэг нь шийдвэрлэх нөлөөтэйд тооцогдлоо.

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний дотоод хүчин зүйлийн нийцтэй байдлын харьцаа нь CR=0.111, гадаад хүчин зүйлийнх CR=0.142 гарсан тул үнэлгээг үндэслэлтэй гэж үзлээ.

Дотоод хүчин зүйлс		Гадаад хүчин зүйлс	
Давуу тал (S)	Сул тал (W)	Таатай нөхцөл (O)	Таагүй нөхцөл (T)
<p>1.ХЭДХС-ын эрхлэх асуудлын цар хүрээ өргөн.</p> <p>2.Салбарын дотоод үйл ажиллагааны дүрэм, журам, зааврын боловсруулалт, хэрэгжилт сайн .</p> <p>3.Үйл ажиллагаа нь жигдэрсэн, тогтвортой.</p> <p>4.Мэргэжлийн боловсон хүчинийг гадаад, дотоодын их сургуулиудад бэлтгэдэг.</p> <p>5.Ажлын байрны орчин, нөхцөл сайн.</p> <p>6.Албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шурхай шийдвэрлэдэг.</p>	<p>1.Стратеги төлөвлөлт хангалтгүй.</p> <p>2.Шинэ санал, санаачилга, технологи нэвтрүүлэхдээ удаан.</p> <p>3.Зарим ажлыг хэт шахуу хугацаанд хийдэг.</p> <p>4.Алба хаагчдын ажил үүргийн хуваарь жигд бус.</p> <p>5.Орон тоо дутмагаас ажлын ачаалал их.</p> <p>6.Алба хаагчдын ажлыг дүгнэх, шагнал урамшуулал, албан тушаал дэвших, шинээр алба хаагч томилох, сонгон шалгаруулах асуудал нээлттэй биш.</p>	<p>1.Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын бодлого, үйл ажиллагаанаас ард түмний хүлээлт их байдаг.</p> <p>2.Эрх зүйн шинээтэл, шийдвэр гаргах түвшний үйл ажиллагаа шуурхай явагддаг.</p> <p>3.Нийгэмд нөлөөлөх нөлөөлөл их.</p> <p>4.Гадаад, дотоод байгууллагуудтай харилцаа сайн.</p> <p>5.Дотоод сүлжээнд холбогдож, мэдээлэл солилцож, түгээдэг болсон.</p> <p>6.Эдийн засгийн таатай үед төсөв нэмэгдэх, цалин хөлс, нийгмийн асуудал зөрэгзэр шийдэгдэх.</p>	<p>1.Иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэг дутмаг байдал нь эрсдэл үүсгэдэг.</p> <p>2.Нэг алба хаагчийн буруутай үйл ажиллагаанаас салбарын нэр хүнд унах эрсдэлтэй.</p> <p>3.Нийгмийн цахим сүлжээ хараа хяналтгүй, ташаа, худал мэдээлэл тархсанаас үүдэн гарах эрсдэл их.</p> <p>4.Нэгдсэн сүлжээг хөдөө орон нутагт хэрэглэхэд хүндрэлтэй, шийдвэрлэх асуудал ихтэй.</p> <p>5.Урт болон дунд хугацаанд төлөвлөгөөгүй, шинээр батлагдсан хууль, үндэсний хөтөлбөриг хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор зардал ёсдэг.</p> <p>6.Төрийн алба хаагчийн мэргшсэн, тогтвортой байх зарчим алдагдсан.</p>

Дотоод хүчин зүйлсийн үнэлгээний матриц:

	1	2	3	4	5	6	
1	0.1	0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6
2	0.166666667	0	0.166666667	0.333333333	0.166666667	0.166666667	0.139
3	0.1	0.2	0.1	0.2	0	0.1	0.7
4	0.142857143	0.285714286	0.142857143	0.285714286	0	0.142857143	0.143
5	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	1
6	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.15
7	0.1	0.1	0	0.1	0	0.1	0.4
8	0.125	0.125	0.25	0.25	0.25	0	0.167
9	0.25	0.25	0	0.25	0	0.25	0.125
10	0.1	0.1	0	0.1	0.1	0	0.4
11	0.25	0.25	0	0.25	0.25	0	0.167

CI | 0.65

CR | 0.111

Гадаад хүчин зүйлсийн үнэлгээний матриц:

	1	2	3	4	5	6	
1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.9
2	0.222222222	0.111111111	0.222222222	0.222222222	0.111111111	0.111111111	0.16667
3	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1	1
4	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1	0.16667
5	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.9
6	0.222222222	0.111111111	0.222222222	0.111111111	0.111111111	0.222222222	0.16667
7	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.9
8	0.222222222	0.111111111	0.111111111	0.222222222	0.222222222	0.111111111	0.16667
9	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.7
10	0.142857143	0.142857143	0.142857143	0.142857143	0.285714286	0.142857143	0.16667
11	0.1	0.1	0	0.1	0.1	0.2	0.6
12	0.166666667	0.166666667	0	0.166666667	0.166666667	0.333333333	0.16667

CI | 0.65

CR | 0.1483466

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙДЫН ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНИЙ СТРАТЕГИЙН ЧИГЛЭЛ

Салбарын SWOT шинжилгээний үр дүн, баримтлах стратеги:

SO - салбарын давуу талд тулгуурлан гадаад орчны таатай боломжийг ашиглах стратеги	WO - салбарын сул талыг сайжруулан гадаад орчны таатай боломжийг ашиглах стратеги
<ul style="list-style-type: none"> - Эрх зүйн шинэтгэлийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн төлөвлөлтийг оновчтой хийх - Олон улсын жишигт нийцүүлэн шинэ санал санаачилга, технологи нэвтрүүлэх - Салбарын чадавх менежментийг сайжруулах - Иргэдтэй харилцах болон байгууллага, албан хаагчдын хоорондын харилцааг зөв төлөвлөн зохион байгуулах 	<ul style="list-style-type: none"> - Нийгэмд бүхэлдээ зэрэг нөлөөллийг үзүүлэх бүх төрлийн ажлыг дэмжин хэрэгжүүлэх - Хүн бүр хууль, шүүхийн өмнө эрх тэгш байх, шударга, ил тод, хариуцлагатай, мэргэшсэн төрийн албыг бэхжүүлэх, - Төрийн үйлчилгээг цахимжуулах, шуурхай байдлыг хангах замаар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх
ST - салбарын давуу талд тулгуурлан гадаад орчны таагүй нөлөөг даван туулах боломжийг ашиглах стратеги	WT - салбарын гадаад орчны таагүй нөхцөлд сул талаа сайжруулах замаар сөрөг үр дагаврыг даван туулах стратеги
<ul style="list-style-type: none"> - Хуулийн засаглалыг бэхжүүлж, иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх - Хуулиа сахин мөрддөг, биелүүлж хэрэгжүүлдэг ухамсар, дадлыг бий болгох ёс суртахууны хэв маягийг төлөвшүүлэн нийгэмд эрх тэгш байдал, шударга ёсиг тогтоох 	<ul style="list-style-type: none"> - Иргэдэд хууль зүй, дотоод хэргийн салбарт итгэх итгэлийг төрүүлэх - Иргэдийн хүсэл эрмээлзэл, санаа бодлыг үйл ажиллагаандaa тулгуур болгох - Салбарын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, эрсдэлийн менежментийн тогтолцоог хөгжүүлэх

ЗУРГАА.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО

6.1.Стратегийн зорилго

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний стратегийн зорилго нь эдийн засгийн өсөлтийг дэмжсэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлж, мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөц, цахим засаглалыг хөгжүүлэх замаар хүн, нийгмийн амар тайван, аюулгүй байдлыг бэхжүүлэхэд оршино.

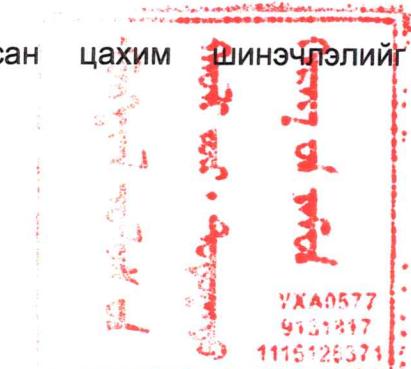
6.2.Стратегийн зорилт

Стратегийн зорилгын хүрээнд дараах зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

6.2.1.Эх газрын эрх зүйн хэв шинжийг хадгалсан хууль зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүн-нийгмийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.

6.2.2.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.

6.2.3.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.

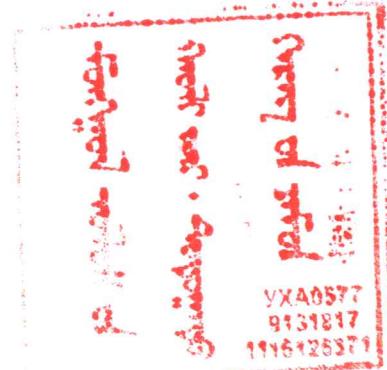

6.2.4.Хоёр болон олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

6.2.5.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангахуйц үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.

6.2.6.Чадахуйн зарчимд сууринсан хүний нөөцийг бүрдүүлж, салбарын санхүүгийн чадавх, менежмент, уялдааг сайжруулна.

Стратеги төлөвлөгөөний зорилго, зорилтыг хангахад Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах талуудын оролцоо, дэмжлэг, туслалцаа, уялдаа холбоо, харилцан хамтын ажиллагаа чухал билээ. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний 2021-2024 оны стратегийн чиглэл, салбарын бүтцийн уялдаа холбоо, оролцогч талуудын хамаарал зэргийг цогц бүдүүвч, зураглалаар харуулав.

Төлөвлөгөөг баталсан:

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН
САЙД
/Албан тушаал/

Тэмдэг

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч

/Х.НЯМБААТАР/

/Он, сар, өдөр/

2021.02.10

Төлөвлөгөө болоевсруулсан:

ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН
ДАРГА
/Албан тушаал/

Тэмдэг

Төрийн нарийн бичгийн дарга

/Б.БААСАНДОРЖ/

/Он, сар, өдөр/

2021.02.10

**ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙДЫН ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНИЙ “2021-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”**

Бодлогын баримт бичигт тусгагдсан, үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилт	Стратеги /арга зам/	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Санхүүгийн эх үүсвэр
ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРГИЙН НЭР: НЭГ.ХУУЛЬ ЗҮЙН БОДЛОГО					
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРГИЙН НЭР:					
Нэг.Хууль зүйн нэгдсэн бодлого					
1.Эх газрын эрх зүйн хэв шинжийг хадгалсан хууль зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүнийгүйн хэрэгцээ, шаардлагад нийцэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.	1.1.Хууль хоорондын уялдааг нэгдсэн бодлогоор хангах зорилгоор нийтлэг харилцааг зохицуулсан хуулийн төслийг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран боловсруулж, мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх.	Хамтран боловсруулсан хуулийн төслийн тоо	0	2	Улсын тесөв, Бусад эх үүсвэр
	1.2.Хууль зүйн бодлогын судалгаа хийх, хуулийн хэрэгжилтийг үнэлэх.	Судалгааны болон үнэлгээний тайлан	0	1	Улсын тесөв
	1.3.Хууль тогтоомжийг сурталчлах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх.	Иргэд, олон нийтэд хууль тогтоомжийг тухай бүр нь сурталчилсан эсэх	0	1	Улсын тесөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Захиргааны хэм хэмжээний актын бүртгэл хяналтын тайлангийн цахим системийг боловсруулах	Цахим сантай болсон эсэх	0	1	Улсын тесөв
Хоёр.Олон улсын гэрээ, эрх зүй, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх бодлого					
1.Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд олон улсын гэрээ,	1.1.Гадаад орнуудтай эрүү, иргэний хэрэгт эрх зүйн туслалцаа харилцан	Олон талт болон хоёр талт олон улсын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг			Улсын тесөв,

эрх зүй, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	үзүүлэх эрх зүйн орчныг өргөжүүлэн хөгжүүлэх	боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх	36	41	Бусад эх үүсвэр
	1.2.Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах, Монгол Улс нэгдэн орсон хүний эрхийн чиглэлээрх конвенцид заасан Монгол Улсын хүлээсэн үүргийн хэрэгжилтийн судалгаа хийх	Судалгааны тайланг хэлэлцүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.3.Засгийн газарт холбогдох олон улсын арбитрын маргаанд Засгийн газрыг төлөөлж оролцох зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжийг бий болгох	Арбитрын маргаан хариуцсан нэгж байгуулагдсан эсэх	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.4.Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хоёр талт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх	Арга хэмжээ зохион байгуулсан эсэх, баримт бичиг байгуулсан эсэх	0	4	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.5.Олон улсын байгууллагын болон гадаад орны зээл, буцалтгүй тусlamжийн төсөл, хөтөлбөрийн санал хүргүүлэх, хэрэгжүүлэх, уялдааг хангах	Хэрэгцээ, шаардлагыг тодорхойлж, төсөл, хөтөлбөрүүдийн хоорондын уялдааг хангаж, Сангийн яам болон холбогдох олон улсын байгууллага, гадаад улсаас санал, зөвшөөрөл авсан эсэх	7	9	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр

Гурав. Эрх зүйн шинэтгэлийн бодлого

1.Эх газрын эрх зүйн хэв шинжийг хадгалсан хууль зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүнниийгийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.	1.1.Орон тооны гишүүдээс бүрдсэн Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Шүүхийн сахилгын хороог байгуулах замаар шүүгчийн хараат бус, шүүхийн бие даасан байдлыг бэхжүүлж, иргэн, захиргааны шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг сайжруулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	Хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх	0	5	Улсын төсөв
	1.2.Хувийн өмч, хөрөнгө оруулалт, оюуны өмчийн эрхийн хамгаалалтыг сайжруулж, бизнес эрхлэх таатай	Анхдагч хуулийн төсөл болон хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг	0	11	Улсын төсөв,

	орчныг дэмжсэн эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох.	боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.			Бусад эх үүсвэр
	1.3.Хуульчдын мэргэжлийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагыг бэхжүүлж, эдийн засаг, бизнесийн эрх зүйгээр мэргэшсэн хуульчдыг бэлтгэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	Анхдагч хуулийн төсөл, хуулийн шинэчилсэн найруулгын болон хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	2	Улсын төсөв
	1.4.Гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх тогтолцоо, бодлого, арга барилыг боловсронгуй болгох замаар эрх зүйн орчныг сайжруулах	Хуулийн шинэчилсэн найруулгын болон хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	8	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.5.Үндсэн хуулийн цэц болон Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	Хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	2	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.6.“Эрх зүйн шинэтгэл II” хөтөлбөрийг боловсруулах	“Эрх зүйн шинэтгэл II” хөтөлбөрийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.7.Хууль зүйн туслалцаа авах хүрээг өргөжүүлэх замаар хууль зүйн туслалцааны эрх зүйн орчныг сайжруулах	Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	1	Улсын төсөв
	1.8.Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх эрх зүйн орчныг сайжруулах	Шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр
	1.9.Хууль тогтоомжийн төсөл санаачлах хүрээ хязгаарыг тодорхой болгох, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийг боловсронгуй болгох	Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх үүсвэр

	1.10.Төрийн өмчтөг болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	Төрийн өмчтөг болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	1	Улсын төсөв, Бусад эх Үүсвэр
	1.11.Иргэний шашин шүтэх, эс шүтэх эрх чөлөө, эвлэлдэн нэгдэх болон мэдээлэл авах эрхээ хэрэгжүүлэх хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	Хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	7	Улсын төсөв, Бусад эх Үүсвэр
	1.12.Архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлэх эрх зүйн орчныг сайжруулах	Хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	1	Улсын төсөв
	1.13.Цахим шинэчлэлийг дэмжсэн эрх зүйн орчныг сайжруулах	Шинэчилсэн найруулгын болон хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	3	Улсын төсөв
	1.14.Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөд нийцүүлэх, хууль хоорондын уялдаа холбоог хангах	Шинэчилсэн найруулгын болон хуульд өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх.	0	8	Улсын төсөв, Бусад эх Үүсвэр

Дөрөв.Хууль зүйн туслалцаа

1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Төрөөс иргэнд үнэ төлбөргүй хууль зүйн туслалцаа үзүүлж хүний эрх, эрх чөлөөг хангах стандартад нийцсэн ажлын байр, орчин бүрдүүлэх	Салбарын тоо	1	8	Улсын төсөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Иргэнд хүртээмжтэй хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх төрийн цахим үйлчилгээ нэвтрүүлэх	Ухаалаг утас, мессеж, бүртгэлийн болон хууль зүйн туслалцааны программын тоо	0	3	Улсын төсөв

3.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	3.1.Төлбөрийн чадваргүй иргэнд хууль зүйн туслалцаа, өмгөөллийн ажилд дэмжлэг үзүүлэх урт хугацааны төсөл хэрэгжүүлэх	Төсөл хэрэгжсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
Тав.Иргэний, хуулийн этгээдийн, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэл болон бусад бүртгэл					
1.Эх газрын эрх зүйн хэв шинжийг хадгалсан хууль зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүнийгийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.	1.1.Улсын бүртгэлийн үйлчилгээний цахимжуулалтыг эрчимжүүлэх	Иргэний бүртгэлийн дугаарыг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
		Тоон гарын үсгийг бүртгэлийн үйлчилгээнд нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
		Улсын бүртгэлийн цахим гэрчилгээг нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
2.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг хөгжүүлнэ.	2.1.Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар, орон нутаг дахь улсын бүртгэлийн газар, хэлтсийг үе шаттайгаар архив, үйлчилгээний байртай болгох	Ашиглалтад авсан архив, үйлчилгээний байрны тоо	5	15	Улсын төсөв
	2.2.Үндэсний баримт бичгийн бичилтийн үйлдвэрийг байгуулах	Үйлдвэрийн тоо	1	2	Улсын төсөв
	2.3.Мэдээллийн сангийн хөөцлөлтийг автомат горимоор хийх, мэдээллийн санг хянах программ хангамж боловсруулах, хэрэглээнд нэвтрүүлэх	Хэрэглээнд нэвтрүүлсэн программ хангамжийн тоо	0	1	Улсын төсөв
	2.4.Бүртгэлийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа сервер, техник, тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар шинэчлэх	Шинэчлэгдсэн тоног төхөөрөмжийн хувь	10	100	Улсын төсөв
	2.5.Сулжээний нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах	Хяналтын систем нэвтрүүлсэн эсэх,	0	1	Улсын төсөв
		Шинэчлэгдсэн тоног төхөөрөмжийн хувь	0	100	Улсын төсөв

	2.6.Эрчим хүчний нөөцийн эх үүсвэртэй болох	Өөрийн мэдлийн эрчим хүчний эх үүсвэртэй болсон эсэх	0	1	Улсын төсөв
3.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	3.1.Улсын бүртгэлийн цахим үйлчилгээг өргөжүүлэх	Цахим хэлбэрт шилжсэн үйлчилгээний тоо, төрөл	26	30	Улсын төсөв
	3.2.Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газартай хамтран хаягийн нэгдсэн мэдээллийн санд холбох	Хаягийн мэдээллийн нэгдсэн сангийн хэрэглээний хувь	0	100	Улсын төсөв
	3.3.Улсын бүртгэлийн архивын баримтыг бүрэн цахимжуулах	Цахимжуулалтын хувь	85	100	Улсын төсөв
Зургаа.Оюуны өмч, патент, зохиогчийн эрхийн асуудал					
1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулж Оюуны өмчийн газрын үйл ажиллагаа болон холбогдох хууль тогтоомжийг сурталчилсан видео санамж, мэдээллийг дохионы хэлээр орчуулан олон нийтэд түгээх	Мэдээллийг дохионы хэлээр орчуулан түгээсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Оюуны өмчийн мэдээллийн сан бүрдүүлж хамгаалах, сурталчлах ажлыг идэвхжүүлэх	Цахим хэлбэрт оруулсан бүтээлийн тоо	12284	90636	Улсын төсөв
3.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцээр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	3.1.Эрх эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаалахад чиглэгдсэн олон улсын гэрээ, хэлэлцээрт нэгдэн орох	Нэгдэн орсон гэрээ, хэлэлцээрийн тоо	16	17	Улсын төсөв
	3.2.Хоёр болон олон талт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх чиглэлээр шинэ төслийн санал боловсруулах, одоо хэрэгжиж байгаа хамтын ажиллагааг үр ашигтай хэрэгжүүлэх	Хоёр болон олон талт гэрээ, хамтын ажиллагааны санамж бичгийн тоо, дотоод арга хэмжээний тоо	3	7	Улсын төсөв
	3.3.Оюуны өмчийн салбарын оролцогч талуудын чадавхыг бэхжүүлэх, технологи, инновацийг дэмжих төвүүдийн үйл ажиллагааг бэхжүүлэх	Технологи, инновацийг дэмжих төвүүдийн тоо	15	20	Улсын төсөв

ЕРӨНХИЙ ЧИГ ҮҮРГИЙН НЭР:
ХОЁР. ДОТООД ХЭРГИЙН БОДЛОГО
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРГИЙН НЭР:

Нэг. Нийгмийн хэв журам сахиулах, гэмт хэрэгтэй тэмцэх, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх

1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Олон нийт-цагдаагийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, үйл ажиллагааны шуурхай байдлыг хангах	Олон нийтийн цагдаагийн тоо	466	1000	Улсын төсөв
	1.2 Стандартын шаардлага хангасан эрүүлжүүлэх байрыг үе шаттайгаар барьж ашиглалтад оруулах	Эрүүлжүүлэх, баривчлах байрны тоо	0	2	Улсын төсөв
	1.3.Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааны тактик-арга зүйг сайжруулах, техникийн дэвшлийг нэвтрүүлэх	Онол практикийн хурал, судалгаа, шинжилгээний ажил зохион байгуулсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
		Техник хэрэгслийг шинэчилж, шинэ технологийг нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	
		Улаанбаатар хотын камериийн тоо	3311	20032	
		Орон нутгийн камерийн тоо	3375	13356	
		Мэргэжлийн албадад шаардлагатай технологийг нэвтрүүлэн нэгдсэн нөөц "Дата төв" байгуулсан эсэх	0	1	
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Холбоо, техник хэрэгсэл, программын шинэчлэлийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	Богино болон хэт богино долгионы радио системийг шинэчилсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв

УХА0577
9131517
1116126371

		Хар тамхи, хүн худалдаалах, цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэх мэт үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэхэд шаардлагатай техник технологийн шийдэл, тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлсэн байх	0	1	
3.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцээр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	3.1.Гадаадын улс орон, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах	Гадаадын улс орон, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ, хэлэлцээр, санамж бичиг, төслийн тоо	2	6	Улсын төсөв
		Гадаадын улс орон, олон улсын байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан албаны сургалтын тоо	3	9	
		Гадаадын зочин төлөөлөгчдийн айлчлал, уулзалт, алба хаагчдын гадаад улсад албан томилолтын тоо	3	9	
4.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	4.1.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулж, гэмт хэргийн илрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх	Нийт гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь	51.9	60	Улсын төсөв
		Мал хулгайлах гэмт хэргийн бууралтын тоо	1041	900	
		Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэргийн тоо	1138	1251	

4.2.Иргэдийн амь нас, эрүүл мэндэд аюулгүй техник, тусгай хэрэгслийг ашиглах	Аминд үл хүрэх тусгай хэрэгслийн хангалт, ашиглалтын төрөл	6	10	Улсын төсөв
	Стандартын шаардлага хангасан тусгай хэрэгслийг ашигласан эсэх	0	1	
4.3.Яаралтай тусlamжийн дуудлага, мэдээлэл хүлээн авах тусгай зориулалтын дуудлага холболтын станц /IP-PBX/-ыг шинэчлэх.	Дуудлага, мэдээлэл хүлээн авах тоног төхөөрөмжийн тоо	0	1	Улсын төсөв
4.4.Дотоодын цэргийн хамгаалалтад шилжээгүй дулааны цахилгаан станц, зарим аймгийн төв болон хүн амын суурьшилд, иргэдийн хөдөлгөөний нягтаршилт ихтэй сумдын ус хангамжийн эх үүсвэр, стратегийн орд газрыг хамгаалалтад авах	Хамгаалалтад авсан онц чухал объектын тоо	5	21	Улсын төсөв
	Хамгаалалтад авсан стратегийн орд газрын тоо	1	2	
4.5. Эрх зүйн шинэтгэлийн бодлогын хүрээнд батлагдсан хууль тогтоомжийг дагаж гарах журам, дүрэм боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах	Хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ хийж, үр дүнг тооцсон эсэх	0	1	Улсын төсөв
4.6.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээрх хууль тогтоомжийг мэдээлэх, сурталчлах, иргэдийн эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх чиглэлээр төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлэх	Төлөвлөгөө батлуулж, хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
4.7.Согтуурах, мансуурах донтой хүний албадан болон сайн дурын эмчилгээний үр дүнг дээшлүүлэх, нийгэмшүүлэх талаар салбар хоорондын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Төлөвлөгөө батлуулж, хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
4.8.Гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиг үүрэг	Төлөвлөгөө батлуулж, хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв

	бүхий хууль сахиулах байгууллагын алба хаагчдыг чадавхжуулах цогц арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжүүлэх				
Хоёр. Улсын хил хамгаалах					
1. Эх газрын эрх зүйн хэв шинжийг хадгалсан хууль зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүнийгийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлнэ.	1.1. Хил хамгаалах байгууллагын бодлогын баримт бичиг, дүрэм, хөтөлбөрийг шинэчлэх	Шинэчлэн боловсруулсан бодлогын баримт бичгийн тоо Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн эсэх	0 0	1 1	Улсын төсөв
		Шинэчлэн боловсруулсан дүрмийн тоо Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газарт хүргүүлсэн эсэх	0 0	1 1	Улсын төсөв
		Шинэчлэн боловсруулсан хөтөлбөрийн тоо Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлсэн эсэх	0 0	3 1	Улсын төсөв
2. Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	2.1. Олон улс ба орон нутгийн нисэх буудал, авто замын болон төмөр замын шалган нэвтрүүлэх салбарыг шинээр байгуулах, нүүлгэн шилжүүлэх	Шинээр байгуулах шалган нэвтрүүлэх салбарын тоо Нүүлгэх шилжүүлэх салбарын тоо	0 0	8 1	Улсын төсөв
	2.2. Сансрыйн холбоогоор холбогддог хилийн боомтуудыг өндөр хурдны шилэн кабелийн сүлжээнд холбох	Шилэн кабелийн сүлжээнд шинээр холбогдсон боомтын тоо	0	9	Улсын төсөв

		Шинэчлэн байгуулах төрөн саадны урт	0	828.8 км	Улсын төсөв
		Шинээр байгуулах хянах цамхагийн тоо	0	35	
		Шинээр байгуулах төмөр саадын байгууламжийн урт	0	16 км	
		Шинээр байгуулах нүхэн саадны урт	0	59 км	
		Шинээр байгуулах хамгаалалтын хашааны урт	0	20 км	
		Шинээр байгуулах дохиоллын системийн урт	0	82 км	
		Шинэчлэн засварлах харуулын байрны тоо	0	127	
	2.3.Улсын хил хамгаалалтын зориулалттай инженер, техникийн байгууламжийг шинэчлэх	Төвийн эрчим хүчний системд шинээр холбох ангийн тоо	0	1	Улсын төсөв
	2.4.Хилийн анги, салбаруудыг байнгын цахилгааны эх үүсгүүрт холбох	Төвийн эрчим хүчний системд шинээр холбох салбарын тоо	0	36	
		Сэргээгдэх эрчим хүчний системд шинээр холбох салбарын тоо	0	32	
3.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	3.1.Орчин үеийн дэвшилтэт техник, технологид суурилсан “Монгол Улсын хил хамгаалалтын удирдлагын төв”-ийг байгуулах	Удирдлагын төв байгуулсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
	3.2.Хүний биеийн давхцахгүй өгөгдөл тулгуурласан ухаалаг цахим гарцыг шалган нэвтрүүлэх албанд нэвтрүүлэх	Цахим гарц нэвтрүүлсэн боомтын тоо	0	26	Улсын төсөв
	3.3.Хилийн зорилтот боомтын шалган нэвтрүүлэх үйл ажиллагаанд хүний биометр мэдээлэлд суурилсан орчин үеийн дэвшилтэт технологийг	Техник хэрэгсэл нэвтэрсэн боомтын тоо	1	5	Улсын төсөв

	нэвтрүүлэх, шаардлагатай техник хэрэгслээр хангах				
4.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцээр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	4.1.Оросын Холбооны Улстай улсын хилийн хоёр дахь удаагийн хамтарсан шалгалт явуулах	Төлөвлөгөөт ажлыг эхлүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	4.2.Улсын хил хамгаалах, хилийн аюулгүй байдлыг хангах, улсын хилээр шалган нэвтрүүлэх зэрэг ижил төстэй чиг үүрэг бүхий гадаадын байгууллага, олон улсын байгууллагатай харилцаа, хамтын ажиллагаа тогтоох, өргөжүүлэх	Харилцаа, хамтын ажиллагаатай гадаадын байгууллагын тоо	3	6	Улсын төсөв
5.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	5.1.Хилийн хэсэгт шинээр хилийн анги байгуулж, шалган нэвтрүүлэх заставыг өртгөтгөн отряд байгуулах	Шинээр байгуулах хилийн ангийн тоо (Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сум)	0	1	Улсын төсөв
		Шинээр байгуулах отрядын тоо (Дорнод аймгийн Чулуунхороот сум)	0	1	Улсын төсөв
	5.2.Улсын хил хамгаалалтын цэргийн холбоо, мэдээллийн сүлжээ, дохиолол, хяналт, хамгаалалтын систем, зэвсэг, тусгай хэрэгслийг шинэчлэх, тусгай зориулалтын автомашинаар хангах	Цэргийн холбооны шинэчлэлийн хувь	10.3	26.1	Улсын төсөв
		Хилийн боомтуудын дохиолол, хяналт, хамгаалалтын системийн шинэчлэлийн хувь	11.5	33.0	Улсын төсөв
		Зэвсэг, тусгай хэрэгсэлийн шинэчлэлийн хувь	25.0	43.0	Улсын төсөв
		Тусгай зориулалтын авто техникийн шинэчлэлийн хувь	6.8	24.0	Улсын төсөв

Гурав.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх

1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Хорих байгууллагыг бүсчилсэн хэлбэрээр хөгжүүлэх	2 дугаар шатлалын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх нэгжийн тоо	2	3	Улсын төсөв
		Нийгэмшүүлэх, суллагдахад бэлтгэх байрны тоо	0	4	УХА0577 9131817

		Төв, орон нутгийн хорих анги, байгууллагад ял шийтгэгдсэн орон нутагт нь ялыг эдлүүлж байгаа хоригдлын хувь	30	40	
	1.2.Орон нутаг дахь цагдан хорих байрыг шинээр барих	Шинээр барьсан цагдан хорих байрны тоо	0	8	Улсын төсөв
	1.3.Орон нутаг дахь баривчлах байрыг барьж, ашиглалтад оруулах, шинэчлэн засварлах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	Шинээр барьсан баривчлах байрны тоо	0	15	Улсын төсөв
		Засвар хийсэн байрны тоо	0	6	
	1.4.Хорих ял шийтгэгдсэн ёсвөр насны хүнийг нийгмээс тусгаарлан нийгэмшүүлэх цогцолбор байгууламж барих	Байгууламж баригдсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
	1.5.Пробацийн тогтолцоог хөгжүүлэхтэй холбогдсон суурь судалгааг хийж, хэрэгжүүлэх санал боловсруулах	Хэсэгчилсэн болон хавсарга судалгааны тайлан	0	2	Улсын төсөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Хоригоос бусад төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа цахим хяналтын системд шинэчлэлт хийх	Цахим хяналтын систем нэвтрэсэн эсэх	1	2	Улсын төсөв
	2.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаанд технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх	Хоригдлын биеийн давхцахгүй өгөгдөл бүхий бүртгэл, танилтын системийг нэвтрүүлсэн эсэх;	0	1	Улсын төсөв
3.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцээр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	3.1.Байгууллагын гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх	Байгууллагын үйл ажиллагаанд тоон радио холбооны технологийг нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	
		Хамтын ажиллагаатай улс орны тоо	10	15	Улсын төсөв
4.Хууль тогтоомжийн	4.1.“Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын дунд хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр”-ийг боловсруулах	Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв

хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	4.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчдын ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх зорилгоор цогц арга хэмжээ авах	Байгууллагын алба хаагчдын ажлын ачааллыг нэмэгдүүлэх хувь	60	100	Улсын төсөв
	4.3.Хорих ангийн үйлдвэрлэлийг өргөжүүлж, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх	Нийт хоригдлын хөдөлмөр эрхлэлтийн хувь	60	65	Улсын төсөв
		Үйлдвэрлэлийн ажиллах хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх хувь	50	60	
	4.4.Байгууллага, алба хаагчийн аюулгүй байдлыг хангах, учирч болзошгүй эрсдэлийг бууруулах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	Хамгаалалтын алба хаагчдын хувь	20	80	Улсын төсөв
		Аюулгүй байдлыг хангах ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжийн хувь	22	60	
		Байгууллагын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа автомашины парк шинэчлэлийн хувь	30	65	

Дөрөв. Шүүхийн шинжилгээ хийх

1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Шүүхийн шинжилгээний албадын лабораторийн барилгыг барьж, хүний нөөц, хэрэгцээт техник, тоног төхөөрөмжээр хангах бодлогыг үе шаттай хэрэгжүүлэх	Орон нутагт барьсан шүүхийн шинжилгээний лабораторийн тоо	3	18	Улсын төсөв
	1.2.Шүүх эмнэлгийн лабораторийн болон цогцос хадгалах зориулалтын барилгыг барих	Шүүх эмнэлгийн лабораторийн болон цогцос хадгалах зориулалтын барилгын тоо	1	2	Улсын төсөв
	1.3.Шүүх эмнэлгийг үзлэг шинжилгээний орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмжээр хангасан эсэх	Техник, тоног төхөөрөмжээр хангасан эсэх	0	1	Улсын төсөв

2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.ДНХ-ийн нэгдсэн сан бий болгоход шаардлагатай иж бүрэн техник, тоног төхөөрөмж, программ хангамж, урвалж, бодис, хэрэгслийг худалдан авах	ДНХ-ийн нэгдсэн сан бий болсон эсэх	0	1	Улсын төсөв
	2.2.“E-Nifs” улсын хэмжээний нэгдсэн системийг сайжруулах	Системийн хөгжүүлэлтийн хувь	70	100	Улсын төсөв
3.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	3.1.Байгаль орчны бохирдол, хохирлын хэмжээг тодорхойлох экологийн шинжилгээг нэвтрүүлэх	Байгаль орчны бохирдол, хохирлын хэмжээг тодорхойлох экологийн шинжилгээг нэвтрүүлсэн хувь	0	30	Улсын төсөв
	3.2.Шүүх эмнэлгийн эд эсийн /иммуногистохимиийн/ шинжилгээний лабораторийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	Хүчин чадлын хувь	70	100	Улсын төсөв

Тав.Монгол Улсад орох, гарах, дамжин өнгөрөх, оршин суух, гадаадын иргэн, харьяатын асуудлыг эрхлэх

1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг хөгжүүлнэ.	1.1.Хилийн чанад дахь Дипломат төлөөлөгчийн газарт визийн ажилтан томилох	Визийн ажилтан томилсон эсэх	0	4	Улсын төсөв
	1.2.Улаанбаатар хотын шинэ нисэх буудалд Агаарын тээврээр зорчигчийн урьдчилсан мэдээллийг хүлээн авч хариу мэдээлэх мэдээллийн төвийг байгуулах	Мэдээллийн төвтэй болсон эсэх	0	1	Улсын төсөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Агаарын тээврээр зорчигчийн урьдчилсан мэдээллийг хүлээн авч боловсруулах систем нэвтрүүлэх	Зорчигчийн урьдчилсан мэдээллийн систем “goTravel” буюу “API/PNR” үйлчилгээ нэвтрэсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	2.2.Гадаадын иргэний бүртгэлийг цахимаар хийх боломж бүхий системийг хөгжүүлэх ажлын хүрээнд бие хүний хурууны хээ, био мэдээллээр бүртгэх болон ухаалаг утас, мессеж бүртгэлийн программыг ашиглах	Программ нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	2.3.Монгол Улсын визийг цахимаар олгох	“eVisa.mn” цахим системийн нэмэлт	0	1	Улсын төсөв

	2.4. Визийн мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгож, Монгол Улсаас хилийн чанадад суугаа дипломат төлөөлөгчийн газруудыг уг мэдээллийн сантай холбох	Визийн мэдээллийн нэгдсэн сан бий болгосон эсэх	0	4	Улсын төсөв
Зургаа.Архивын талаар төрөөс баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх					
1.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	1.1.Архивын ерөнхий газрын шинэ цогцолбор барилгын тоног төхөөрөмжк, техник хэрэгслийн хангалтыг сайжруулах	Хэрэгжилтийн хувь	0	100	Улсын төсөв
	1.2.Цахим архив, албан хэрэг хөтлөлтийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	0	100	Улсын төсөв
2.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцэр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	2.1.Архивын салбарт хамтран ажиллах Орос-Монголын Засгийн газар хоорондын хамтарсан комиссын ээлжит хуралдааныг Монгол Улсад зохион байгуулах, ОХУ-д болох хуралдаанд оролцох	Хуралдааныг зохион байгуулсан болон хуралдаанд оролцсон тоо /давтамж/	1 удаа	2 удаа	Улсын төсөв
	2.2.Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн асуудлаар гадаад улстай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх	Гадаад улсын ижил төрлийн байгууллагатай байгуулсан хамтын ажиллагааны гэрээ, санамж бичгийн тоо	5	9	Улсын төсөв
	2.3.Монгол Улсын үндэсний түүх, соёлд холбогдох, гадаад улсад байгаа архивын баримтыг судалж илрүүлэх, шилжүүлж авах ажлыг зохион байгуулах	Шилжүүлж авсан баримтын тоо	7	8	Улсын төсөв
3.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	3.1.Гадаад оронд хадгалагдаж байгаа Монгол Улсын түүхэнд холбогдох баримтын судалгааг хийж Үндэсний төв архивын сан хөмрөгт шилжүүлэн авах	Баримт хүлээн авсан улс орны тоо	2	8	Улсын төсөв
	3.2.“Монголын баримтат аман өв” төсөлд оролцсон эх сурвалжийн баримтыг хүлээн авах	Төсөлд оролцсон эх сурвалжийн баримтыг хүлээн авсан тоо	4	8	Улсын төсөв

Долоо. Салбарын албан хаагчдын боловсрол, эрүүл мэнд, хүний нөөц болон бусад нийгмийн баталгааг хангах					
1.Хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан, хүртээмжтэй, хөгжилд түүчээлсэн дэд бүтцийг бэхжүүлнэ.	1.1.Дотоод хэргийн их сургуулийн сургалтын орчин нөхцөлийг сайжруулах	Барилгын ажлыг эхлүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	1.2.Салбарын алба хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөр, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	0	100	Улсын төсөв
2.Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2.1.Төрийн тусгай албан хаагчдын нэгдсэн эмнэлгийн тусlamж, Үйлчилгээнд "Ухаалаг эмнэлэг хөтөлбөр" хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	0	100	Улсын төсөв
3.Хоёр болон олон талт гэрээ, хэлэлцээр, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	3.1.Гадаадын ижил төрлийн их, дээд сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллагатай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Хамтран ажиллах санамж бичгийн тоо	24	32	Улсын төсөв
	3.2.Судлаач, багш, суралцаач солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Солилцоонд хамрагдсан албан хаагч, суралцаачийн тоо	6; 20	16; 30	Улсын төсөв
4.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, үр дүнтэй механизмыг нэвтрүүлнэ.	4.1.Их сургуулийн үйл ажиллагаанд олон улсын ISO9001:2015 чанарын менежментийн тогтолцоо болон ISO21001:2018 боловсролын байгууллагын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлэх	Олон улсын ISO9001:2015 чанарын менежментийн тогтолцоо болон ISO21001:2018 боловсролын байгууллагын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	4.2.Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулж, JCI олон улсын магадлан итгэмжлэгдсэн эмнэлэг болгох	JCI олон улсын магадлан итгэмжлэгдсэн эмнэлэг болсон эсэх	0	1	Улсын төсөв
	4.3.Судсан дотуурх оношилгоо, эмчилгээний ангиографийн аппарат суурилуулах	Оношилгоо, эмчилгээний ангиографийн аппарат суурилуулсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
	4.4.Дотоод хэргийн их сургуулийн "Шинжлэх ухаан, инновацийн хөгжлийн хөтөлбөр 2021-2024" бодлогын	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	0	100	Улсын төсөв

	баримт бичгийг батлан, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах				
5.Чадахуйн зарчимд сууринсан хүний нөөцийг бүрдүүлж, салбарын санхүүгийн чадавх, менежментийг сайжруулна.	5.1.Хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөрийг урт хугацааны бодлогын баримт бичигт нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж, дунд хугацаанд хэрэгжүүлэх	Хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	5.2.Харилцааны соёл, эерэг хандлагыг төлөвшүүлэх замаар албан хаагчдын ёс зүйг дээшлүүлэх	Ёс зүйн зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх ажил зохион байгуулсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
	5.3.Албан хаагчдыг гадаад, дотоодод мэргжил дээшлүүлэх урт, богино хугацааны сургалтад тогтмол хамруулж, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх	Байгууллага бүр сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөг жил бүр гаргаж, хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	5.4.Салбарын удирдах ажилтны нөөцийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх	Green ERP систем нэвтэрсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	5.5.Цагдаагийн инновацийн “шинжлэх ухаан-үйлдвэрлэл-үйл ажиллагаа”-ны кластерыг үүсгэн инновацийн бүтээгдэхүүнийг дотооддоо үйлдвэрлэж, зардлыг хэмнэн үр ашгийг нэмэгдүүлэх	“Хяналтын нисэх хэсэг”-ийн шинэ төв байгуулагдсан эсэх	0	1	Улсын төсөв
		Дүрэмт хувцас, тусгай хэрэгсэл үйлдвэрлэх нэгж байгуулагдсан эсэх	0	1	
		Тусгай зориулалтын техник хэрэгслийн стандартын лаборатори байгуулагдсан эсэх	0	1	
	5.6.Гадаадын иргэн, харьяатын газрын чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зарим бүс дэх газрыг албаны байртай болгох	Ашиглалтад орсон албаны байрны тоо	0	2	Улсын төсөв
	5.7.Оюуны өмчийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах суурь судалгаа хийх	Судалгаа хийгдсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	5.8.Албан бичгийн хэвлэмэл хуудас болон бусад /ном, гарын авлага/	Хэвлэх хуудасны тоо/ширхэг	100,000	400,000	Улсын төсөв

	төрлийн хэвлэлийн үйлдвэрлэлийг өргөжүүлэх			
5.9.Дотоод аюулгүй байдлын чиглэлээр судалгаа хийж, төсөл хэрэгжүүлэх, гарааны бизнесийг дэмжих хөрөнгө оруулалтын тусгай сан байгуулах	Сангийн үйл ажиллагааг эхлүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв
	Төсөл санхүүжүүлсэн эсэх	0	4	
5.10.Нийслэл болон орон нутаг дахь алба хаагчдыг орон сууцжуулах, амьжиргааг нь дэмжих зорилгоор орон сууц худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх	“Алба хаагч бүрд орон сууц” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	30	70	Улсын төсөв
5.11.Зарим дэд салбарын үйлдвэрлэл, туслах аж ахуйг хөгжүүлэх замаар эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх	Санхүү, үйлдвэрлэлийн бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлсэн эсэх	0	1	Улсын төсөв

**НАЙМ.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА САЛБАР, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ,
БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА, ЗУРАГЛАЛ**

VXAAB577
8131817
11131263711

АЛСЫН ХАРАА 2050

МОНГОЛ УЛСЫН УРТ ХУГАЦААНЫ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

“МОНГОЛ УЛСЫГ 2021-2025 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ”

“ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР”

УХА8577
9131817
111612637

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙДЫН ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН
ХҮРЭЭНИЙ 2021-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ХУУЛЬ ЗҮЙН
БОДЛОГО

ДОТООД ХЭРГИЙН
БОДЛОГО

ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ

ХУУЛЬ ЗҮЙН
БОДЛОЫН
ГАЗАР
/ЗХХАХБХ/

БОДЛОГЫН
ХЭРЭГЖИЛТИЙГ
ЗОХИЦУУЛАХ
ГАЗАР

ОЛОН УЛСЫН
ГЭРЭЭ, ГАДААД
ХАМТЫН
АЖИЛЛАГААНЫ
ГАЗАР

ТӨРИЙН
ЗАХИРГААНЫ
УДИРДЛАГЫН
ГАЗАР
/ЭЭХ/

САНХҮҮ, ХӨРӨНГӨ
ОРОУУЛАЛТЫН
ГАЗАР
/ХӨХХ/

ХЯНАЛТ-
ШИНЖИЛГЭЭ
ҮНЭЛЭЭ, ДОТООД
АУДИТЫН
ГАЗАР

МЭДЭЭЛЛИЙН
ГАЗАР

ЦЕГ

ХХЕГ

ШШГЕГ

УБЕГ

ДХИС

ШШУХ

АЕГ

ГИХГ

ХЭТТ

ТТАХНЭ

ХЗУХ

ОӨГ

МУГХ
УСАЗЗ

Иргэн, хуулийн этгээд,
терийн бус байгуулага,
олон улсын байгууллага

Яамд, Засгийн газрын
агентлаг, байгууллагууд
нутгийн өөрөө удирдах
байгууллага, нутгийн
захиргааны байгууллага

Шүүх, Прокурорын
байгууллага,
МНТ, МӨХ, МХХ

АРАВ. ХАВСРАЛТ

УХААГЧИД
0104417
1116126371

----oOo----